

23/5

Socialdemokrater har i sällskap med högern

hindrat utredning om ordensväsendets avskaffande. Man har följt samma taktik som i en rad förut diskuterade kulturdemokratiska frågor: med stor energi krävs en ändring under den tid då maktförhållandena i riksdagen gör en sådan omöjlig, men när väl reformen ur partipolitisk synpunkt blir genomförbar frånfaller man sin ståndpunkt. Då folkpartiet fullföljer den gamla vänsterlinjen har socialdemokratin rent av panna att tala om låtsad radikalism. En särskild komik fick debatten — utom av den i dessa frågor blommande dunkvickheten — genom påståendet att varken riksdagen eller monarken eller båda tillsammans kan avskaffa ordensväsendet; detta skulle alltså vara den enda statliga institution som icke med mänsklig makt kunde undanröjas.

tionde sedan inrättades i Uppsala har i detta hänseende blivit utan betydelse; inom dess ram har ett framgångsrikt arbete utförts, men nästan uteslutande i fråga om lärohistorien under äldre skeden. Främst har sannolikt den inriktning som här efterlyses representerats av den ekonomiska historien sådan denna vetenskap bedrivits av professorerna Eli Heckscher och Arthur Montgomery.

Det berörda behovet tillgodoses icke, eller i varje fall icke med någon säkerhet, genom professurer i "modern politisk och social historia". Om dessa professurer, vilket med hänsyn till ämnets beteckning är naturligt, besätts med ordinarie utbildade historiker, som efter övlig metod producerat ett eller annat arbete rörande senare tid — t. ex. i diplomatisk eller rent politisk historia — kommer deras inrättande visserligen att bli av värde, men blott i ringa grad från den här anlagda synpunkten. Närmare en god lösning skulle man komma exempelvis genom att ersätta en av de föreslagna professurerna med en professur i ekonomisk historia eller genom att bilda ett nytt ämne — förlagsvis "modern social- och idéhistoria". Den för några år sedan väckta motionen om en professur i folkrörelsernas historia hade ett alltför begränsat syfte, men den pekade åt rätt håll. Vad som behövs är lärostolar vilkas innehavare är inställda på att arbeta med de metoder och på de problem som passar för, respektive kännetecknar senare tid. För de flesta, ehuru icke för alla historiker i vårt land är de här väsentliga synpunkterna främmande eller åtminstone icke centrala.

29

23/5

Ny Militär Tidskrift kritiserar den press

som framställt anmärkningar mot överbefälhavarens försvarsplan. Särskilt diskuteras Dagens Nyheters uttalande att vårt försvar skall anpassas efter den hjälp som kan påräknas utifrån. Ett dylikt luckförsvar kräver, sägs det, "ett i fredstid organiserat, komplicerat förberedelsearbete tillsammans med de makter som väntas ingripa till vår hjälp. Dagens Nyheter förutsätter också knäsättandet av en tämligen klart fixerad allianspolitik".

Häremot bör först erinras att framställningen av Dagens Nyheters ståndpunkt är oriktig. Gång efter annan har i denna tidning betonats att Sverige inte bör föra allianspolitik. En helt annan sak är att försvaret bör kunna differentieras med tanke på angrepps- och hjälpmöjligheter. I större eller mindre grad torde en sådan differentiering föreligga överallt: fästningar förläggas vid de gränser som anses hotade, flottstyrkor koncentreras enligt samma överväganden osv. Uttrycket "luckförsvar" är föga lyckat, ty meningen är ju inte att totala luckor skall finnas, utan endast att en anpassning av försvaret till sannolika situationer skall äga rum. Då Sverige, såsom även överbefälhavaren betonat, inte ensamt kan försvara sig mot en stormakt, måste vi i själva verket — om vi inte vill föra ren strutspolitik — vid försvarets utformning utgå från möjligheten att andra stater skall hjälpa oss. Från denna insikt måste man komma till krav på att hänsyn skall tas till utsikterna att få hjälp, såvida man vill ge försvaret en så rationell gestaltning som möjligt.